

SDU International Journal of Educational Studies

Individualized Education Programs in Teacher Practices

Şahin İdin
Mustafa Necati Ortaokulu, Ankara

To cite this article:

İdin, Ş. (2016). Individualized education programs in teacher practices. *SDU International Journal of Educational Studies*, 3(1), 1-7.

[Please click here to access the journal web site...](#)

SDU International Journal of Educational Studies (SDU IJES) is published biannual as an international scholarly, peer-reviewed online journal. In this journal, research articles which reflect the survey with the results and translations that can be considered as a high scientific quality, scientific observation and review articles are published. Teachers, students and scientists who conduct research to the field (e.g. articles on pure sciences or social sciences, mathematics and technology) and in relevant sections of field education (e.g. articles on science education, social science education, mathematics education and technology education) in the education faculties are target group. In this journal, the target group can benefit from qualified scientific studies are published. The publication languages are English and Turkish. Articles submitted the journal should not have been published anywhere else or submitted for publication. Authors have undertaken full responsibility of article's content and consequences. *SDU International Journal of Educational Studies* has all of the copyrights of articles submitted to be published.

Öğretmen Uygulamalarında Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları Individualized Education Programs in Teacher Practices

Şahin İdin¹

Mustafa Necati Ortaokulu, Ankara

Özet

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP) ülkemizde özel eğitime devam eden öğrencilerin eğitim-öğretim süreçlerinde önemli bir öğedir. Bu araştırmanın amacı, öğretmen uygulamalarında Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları ile ilgili yapılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarının belirlenmesi ve çeşitli açılardan incelenmesidir. Bu çalışmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri Yüksek Öğretim Kurulu'nun Ulusal Tez Merkezi'nden elde edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, özel eğitim alanında BEP kapsamında hazırlanan tezlerin çoğunun sınıf içerisinde, öğretmenlerin uygulamalar sırasında karşılaştıkları sorunların tespit edilmesi üzerine hazırlandığı belirlenmiştir. BEP eğitimi kapsamında uygulama süreçlerinde problem yaşayan öğretmenlere hizmet içi eğitim verilmesi öneriler arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları, Özel Eğitim, Uygulama

Abstract

Individualized Education Program (IEP) is a crucial component in the academic processes of students continuing special education. The aim of this study is to designate the post-graduate and doctorate dissertations studies about Individualized Education Programs in teacher's practices and to analyze from various perspectives. In this study, quantitative and qualitative study methods are determined as the method. Document analysis technique in the qualitative dimension of the study has been applied. The data of the study have been obtained from the National Dissertations Centre of Higher Education Council. According to the study findings, it is stated that the dissertations prepared in the special education field within the context of IEP are worked on determining the problems teachers face in the classroom in the practices. Within the context of IEP education providing in-service training to the teachers, facing problems in the practice processes is among the suggestions.

Key words: Individualized Education Programs, Special Education, Practice.

GİRİŞ

Her öğrencinin farklı bireysel özellikleri bulunmaktadır. Bununla birlikte normal öğretime devam eden bazı öğrencilerin sağlık durumlarının elverişli olmamasından dolayı eğitim süreçlerinde özel gereksinimleri olabilmektedir. Bu öğrenciler özel eğitime ihtiyaç duymaktadırlar. Bu öğrencilerin eğitim-öğretim işlemleri ile Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Özel Eğitim Genel Müdürlüğü ilgilenmektedir. Özel eğitime alması gereken öğrencilerin eğitim-öğretim süreçlerine devam etmeleri yasalarla güvence altına alınmıştır. 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmündeki Kararname'de Resmi eğitim kurumlarının kendi çevrelerindeki özel eğitime ihtiyacı olan bireylere özel eğitim hizmetleri sağlamakla yükümlü oldukları (madde 15) belirtilmektedir (MEB, 2013).

¹ İletişim: Şahin İdin, Mustafa Necati Ortaokulu, Ankara, Türkiye, sahinidin@hotmail.com

Özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin eğitimden yoksun bırakılmayacakları uluslararası yasal düzenlemelerle de güvence altına alınmıştır. 1990 yılında Avrupa Birliğinin Engelli Çocuklar ve Gençlerin Genel Öğretim Sistemi İçinde Kaynaştırılmaları konusundaki 31 Mayıs 1990 tarihli ilkesel kararına göre üye ülkelerin engelli öğrencilerin genel öğrenim sistemine katılımlarının sağlanmasını kabul ettikleri belirtilmiştir. (MEB, 2013). 1994- UNESCO Salamanca Bildirgesine göre özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin normal okullara devam edebilmelerinin sağlanması gerektiği belirtilmiştir. BM kararlarına (2003, akt MEB, 2013) göre özel gereksinimli bireylere yönelik eğitimde fırsat eşitliğini engelleyen sorunların ortadan kaldırılması ve BM (2006, akt MEB, 2013), Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin 24. Maddesi gereği, bütünleştirici eğitim sisteminin her seviyede engelli bireyi içermesi gerektiği belirtilmiştir. Özel eğitime muhtaç öğrencilerin eğitimlerine devam etmeleri gerektiği ulusal ve uluslararası yasalar ve mevzuatlarla güvence altına alındığı görülmektedir. Bu noktada bu öğrencilere nasıl eğitim verildiği ve eğitimin kimler tarafından verildiğinin bilinmesi önemlidir.

1977 yılında hazırlanan 573 sayılı kanun ve 2000 yılında yürürlüğe giren Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ile engelli bireylerin nasıl değerlendirilmeleri gerektiği, uygun öğrenme ortamlarının belirlenmesi ve bireysel eğitim planlarının (BEP) nasıl hazırlanması gerektiği belirtilmiştir (MEB, 2000). BEP, grup hedefleri doğrultusunda öğrenciye has bireysel hedeflerin hazırlanması ve ilgili hedeflere nasıl ulaşıldığının belirlenmesidir (MEB, 2004). Eğitsel değerlendirme, yerleştirme ve BEP hazırlama süreçlerinin hem 2000 yılında yürürlüğe giren yönetmelikte; hem de 2006 yılındaki yönetmelikte yasal olarak tanımlanmış olması, özel eğitim hizmetlerinin ülke genelinde bir bütünlük içinde yürütülmesini sağlamak açısından önemli görülmektedir. Eğitsel değerlendirme süreci yasal olarak tanımlanmış olmakla birlikte, bu süreçte izlenmesi gereken adımların nasıl olması gerektiği belirlenmesine gereksinim vardır (Kargın, 2007).

YÖK (2015), Yüksek Öğretim Kurul Başkanlığı, 1983 yılından bu yana lisans eğitimi kapsamında özel eğitim alanına yönelik özel eğitim öğretmenleri yetiştirmektedir. Özel eğitim kapsamında, işitme, görme ve zihinsel alanlarda öğretmenler eğitim fakültelerinin özel eğitim bölümlerinde yetiştirilmektedir. 2006-2007 yılından itibaren yükseköğretim düzeyinde öğretmen yetiştirme eğitim programları üniversite birinci sınıf öğrencilerine uygulanacak şekilde güncellenerek, özel eğitim öğretmenlikleri dışındaki tüm öğretmenlik programlarında da "özel eğitim" dersinin zorunlu ders olarak yedinci yarıyıldaki okutulmaya başlanmış olması önemli bir gelişmedir.

Bugüne kadar yapılmış olan araştırmalar incelendiğinde ülkemizde öğretmenlerin görev yaptıkları okullarında özel eğitim uygulamalar sürecinde birtakım problemlerin ortaya çıktığı belirlenmiştir. Özel eğitim süreçlerinde karşılaşılan sorunlar genel olarak, özel eğitim öğretmenlerin BEP hazırlama ve geliştirme süreçlerindeki bilgi eksiklikleri ve uygulamadaki yetersizlikleri, öğretmenlerin özel eğitime ilişkin genel yeterliliklerinin beklenen seviyede olmayışı vb. gibi özetlenebilir (Arslantaş ve ark., 2010; Gartland, 2007; Öztürk ve Eratay, 2010).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırma ile ülkemizde bugüne kadar özel eğitim alanında yapılmış olan doktora ve yüksek lisans tezlerinin; sayıları, özel eğitimin hangi alanında hazırlandıkları, konu türleri, tez başlıklarında BEP'i içermesi durumları, kaynaştırma eğitiminin tez başlıklarında ve içeriklerinde yer alma kriterleri ve BEP'in hazırlanması ve geliştirilmesi sürecinde öğretmenlerin yaşadıkları sorunların belirlenmesi açısından incelenmiştir. Araştırmaya bu çerçeveden bakıldığında özel eğitim alanına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacını öğretmen uygulamalarında Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları ile ilgili yapılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarının belirlenmesi ve çeşitli açılardan incelenmesi oluşturmaktadır.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, veri toplama araçlarına ve veri analizine yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada yöntem olarak nitel boyutunda doküman analizi tekniği kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu kapsamda ulusal tez tarama merkezinde bulunan 1986 yılından günümüze kadar 363 yüksek lisans tez çalışması ve 68 doktora tez çalışması gözden geçirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın nicel verilerinin toplanması için YÖK'ün oluşturduğu Ulusal Tez Merkezinden kullanımları ilgili araştırmalarının yazarları tarafından izin verilen yüksek lisans ve doktora tez çalışmaları oluşturmaktadır. Nitel veriler ise YÖK tarafından üniversitelerin eğitim fakültelerinde okutulması uygun görülen programların incelenmesi ile elde edilmiştir (YÖK, 2007).

Veri Analizi

Araştırma verileri fenemografik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Erten, Kiray ve Sen-Gumus (2013) çalışmalarında fenemografik analiz frekans ve yüzde değerleri ile nitel verilerin çözümlenmesi şeklinde kullanmıştır. Bu çalışmada dokümanların analizinde yüzde ve frekans değerlerinden faydalanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın odağına uygun olarak elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Özel eğitim alanında hazırlanan tezlerin başlıklarına ve konu içeriklerine ilişkin veriler tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde ülkemizde özel eğitim alanında yapılan tez çalışmalarının (YÖK, Ulusal Tez Merkezinde bulunan ve izin verilen) “Üstün Yetenekliler, Zihinsel Engelliler, İşitme Engelliler, Otistik ve Görme Engelliler” konu içeriklerinde yapıldığı görülmektedir. Özel eğitim alanında toplam 68 doktora tezinin ve 363 yüksek lisans tezinin hazırlandığı tespit edilmiştir. Hazırlanan doktora tezlerinde eğitim-öğretim konu başlıkları dışında Ev ekonomisi, Psikoloji, Spor ve Mimarlık bölümlerinde tez üretildiği belirlenmiştir. Hazırlanan yüksek tezlerinde eğitim-öğretim konu başlıkları dışında Ev ekonomisi, İletişim, Kimya, Coğrafya, Psikoloji, Spor, Tıpta uzmanlık, Hemşirelik, Bilgisayar Mühendisliği, Güzel Sanatlar ve Mimarlık bölümlerinde tez üretildiği belirlenmiştir. Özel eğitim alanında BEP kapsamında hazırlanan tezlere ilişkin veriler tablo 2'de belirtilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde özel eğitim alanındaki hazırlanmış yüksek lisans ve doktora tezleri YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde “BEP” ifadesi ile arandığında hazırlanmış tezlerin başlıklarında “Özel Eğitim (8 yüksek lisans ve 1 doktora tezi)”, “Sınıf içi ve Sınıf Öğretmenliği Alan Uygulamaları Öğretmenliği Uygulamaları (17 yüksek lisans tezi)”, “Kaynaştırma (11 yüksek lisans tezi ve 1 doktora tezi)” ifadelerinin geçtiği görülmüştür. Ayrıca hazırlanan bu araştırmalarda öğretmenlerin bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının yapısından kaynaklı, süreçte yaşadıkları zorluklar, karşılaştıkları güçlüklerle yer verildiği belirlenmiştir. İncelenen tezlerde özel eğitim öğretmenlerinin çoğunlukla, BEP hazırlama ve geliştirme süreçlerinde zorlandıkları belirlenmiştir. Buna neden olarak ise öğretmenler, öğrencileri hakkında ailelerinden yeterli ve tam bilgiye erişemediklerini, BEP hazırlama ile ilgili bilgilerinin eksik oluşu, MEB tarafından kullanılması önerilen kaynakları yeterli görmeyişleri sayılabilir. Bunun yanında incelenen tezlere göre özel eğitim alanında sayısı azımsanmayacak oranda ücretli öğretmenin

çalıştığı ortaya konulmuştur. Görev yapan ücretli öğretmenlerin büyük çoğunluğunun branşının özel eğitim alanı ile ilgili olmadığı belirlenmiştir. Özel eğitim alanında kaynaştırma eğitimi içeriğinde ve başlığında hazırlanan tezlere ilişkin veriler tablo 3’de belirtilmiştir.

Tablo 1. Özel eğitim alanında hazırlanan tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenme verileri

	Üstün Yetenekliler		Zihinsel Engelliler		İşitme Engelliler		Otistik		Görme Engelliler	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Doktora Tezi										
<i>Eğitim-Öğretim</i>	10	18,86	14	9,72	14	9,77	12	13,79	12	16,0
<i>Ev Ekonomisi</i>	1	1,88	-		-		-		-	
<i>Psikoloji</i>	-		1	0,69	1	0,75	-		-	
<i>Spor</i>	-		1	0,69	1	0,75	-		-	
<i>Mimarlık</i>									1	1,33
Y. Lisans Tezi										
<i>Eğitim-Öğretim</i>	38	71,69	127		107		74	85,05	62	82,66
<i>İletişim</i>	1	1,88	88,19		80,45		-		-	
<i>Kimya</i>	1	1,88	-		-		-		-	
<i>Coğrafya</i>	1	1,88	-		-		-		-	
<i>Psikoloji</i>	1	1,88	-		-		-		-	
<i>Spor</i>	-		-		-		-		-	
<i>Tıpta Uzmanlık</i>	-		2	1,38	3	2,25	-		-	
<i>Hemşirelik</i>	-		-		3	2,25	1	1,14	-	
<i>Mimarlık</i>	-		-		1	0,75	-		-	
<i>Bilgisayar Müh.</i>	-		-		1	0,75	-		-	
<i>Ev ekonomisi</i>	-		-		2	1,50	-		-	
<i>Güzel Sanatlar</i>	-		-		1	0,75	-		-	
			1	0,69	-					
Toplam	53	100	144	100	133	100	87	100	75	100

Tablo 2. Bireyselleştirilmiş eğitim uygulamaları

BEP	Özel Eğitim		Sınıf içi ve sınıf öğretmeni uygulamaları		Kaynaştırma alan	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yüksek Lisans	8	88,8	17	100	11	91,66
Doktora	1	11,2	-		1	8,33
Toplam	9	100	17	100	12	100

Tablo 3. BEP kapsamında kaynaştırma eğitimi alanında hazırlanan tezlerin tez türlerine ilişkin sayıları

Kaynaştırma Eğitimi	Sayı	%
Doktora Tezi	28	11,33
Yüksek Lisans Tezi	219	88,66
Toplam	247	100

Tablo 3 incelendiğinde özel eğitim alanında en fazla araştırmannın Kaynaştırma Eğitimi içeriğinde olduğu belirlenmiştir. Kaynaştırma eğitimi kapsamında toplam 247 tezin; %11,33’ünün doktora tezi ve %88,66’sının yüksek lisans tezi olduğu belirlenmiştir. Ayrıca yapılan incelemelerde, kaynaştırma eğitimi kapsamında hazırlanan tezlerde genellikle sınıf ortamlarında aktif olarak görev yapmakta olan özel eğitim öğretmenlerinin BEP kapsamında karşılaştıkları sorunların belirlenmesi, eğitim süreçlerindeki müfredat kaynaklı zorluklara odaklanıldığı belirlenmiştir. Kaynaştırma eğitimi içeriğinde hazırlanan tezlerde öğretmenlerin BEP kapsamında karşılaştıkları sorunların çözümü olarak

genellikle müfredat hazırlayıcıları ve üniversite eğitimlerinde BEP konusunda daha fazla etkili öğrenmelerin gerçekleştirilmesi gerektiğini savundukları tespit edilmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırma ile ülkemizde, özel eğitim alanında hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezlerinde BEP kapsamında öğretmen uygulamalarında karşılaşılan sorunlar, araştırılan konuların içeriği, hazırlanan tez sayıları, kaynaştırma eğitimi kapsamındaki BEP uygulamalarının ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Elde edilen verilerin sonucunda hazırlanan tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans düzeyinde hazırlandığı belirlenmiştir. Doktora tez düzeyinde hazırlanan tez sayısının her yıl artış gösterdiği belirlenmiştir. Bu duruma neden olarak yüksek lisans mezunu araştırmacıların doktora öğrenimlerine devam etmeleri ve özel eğitim alanı ile ilgili doktora tezlerini hazırladıkları yorumu yapılabilir.

Bu araştırmada ortaya çıkan diğer bir sonuç alanda görev yapan öğretmenlerin BEP konusunda bilgi eksikliklerinin ortaya çıkmasıdır. Öztürk (2009), yaptığı araştırmada, öğretmenlerin çoğunun BEP hazırlamada kendilerini yeterli görmedikleri sonucuna ulaşmıştır. Hazırlanan tezlerde bu durumun oluşmasına gerekçe olarak, öğretmenlerin lisans öğrenimleri süresince BEP hazırlama konusunda tam ve donanımlı olarak eğitim görmediklerini ifade etmişlerdir. Hazırlanan tezlerde araştırmalara katılan özel eğitim öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun BEP'in gerekli olduğu ve eğitim süreçlerinde kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öztürk ve Eratay' da yaptıkları araştırmada (2010), zihin engelli öğrencilerin öğretmenlerinin BEP'e ilişkin görüşlerini belirledikleri araştırmalarında; görüşme gerçekleştirdikleri 8 öğretmenden 5'inin BEP'in gerekli olduğunu, 4 öğretmenin BEP'in zihinsel engelli çocuğa, velilere ve öğretmenlere yararı olduğunu belirttiklerini ortaya koymuşlardır.

BEP hazırlanması ve geliştirilmesi hazırlanan tezlerde öğretmenler tarafından önemli bir sorun olarak ortaya konulmuştur. Kuyumcu (2011) ve Çuhadar (2006), yaptıkları araştırmalarda öğretmenlerin BEP geliştirilmesi ve uygulanması sürecinde; öğrenci ailelerinden öğrenciler hakkında tam ve doğru bilgileri alamamaları, BEP geliştirme ile ilgili bilgi eksikliklerinin bulunması, geliştirilen BEP'lerin çok azının uygulanmasını, alanda çalışılırken karşılaşılan sorunlar olarak belirlemişlerdir. Güzel (2014), kaynaştırma eğitiminde BEP uygulamaları ile ilgili yaptığı araştırmada, öğretmenlerin, BEP hazırlamada bilgi sahibi olmadıklarını ve okul idaresinin BEP hazırlama ve geliştirme ekiplerini kurma ile ilgili herhangi bir çalışmasının olmadığını belirtmişlerdir. Kartopu (2013), yaptığı araştırmada, araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamına yakınının, BEP hazırlayıp hazırlamadıkları ile ilgili herhangi bir bilgi vermediklerini öğretim süreçlerinde Bireyselleştirilmiş Öğretim Programını (BÖP) hazırladıklarını belirlemiştir.

BEP kapsamında hazırlanan çalışmalarda özel eğitim öğretmenlerinin küçümsenmeyecek kısmının eğitim-öğretim süreçlerinde BEP kullanmadıkları belirlenmiştir. Pektaş (2008), alanda görev yapan özel eğitim öğretmenleri ile yaptığı araştırmada, öğretmenlerin %18'inin BEP kullandığını belirlemiştir. Bunun yanında alanda görev yapan öğretmenlerin BEP hazırlama ve geliştirmede bilgi eksikliklerinden dolayı sorunlar yaşadıklarını aktardıklarını belirtmiştir. BEP kullanma oranı hem bu araştırma kapsamında incelenen tezlerdeki bulgularla hem de Pektaş'ın (2008) çalışması ile benzerlik göstermektedir. Bu durumun oluşmasına MEB tarafından öğretmen açığını düşürmek için geliştirilen ücretli öğretmen politikasının neden olduğu söylenebilir. Özel eğitim alanında yetişmiş öğretmen sayısının açığı kapatılamayışı ve MEB'in çözüm olarak ücretli öğretmenleri özel eğitim sınıflarında görevlendirmesi böyle bir sonuca yol açmış olabilir.

Hazırlanan bazı tezlerde BEP konusunda sorun yaşayan öğretmenlerin yardımcı kaynak olarak kullandıkları MEB kaynaklarından memnun olmadıkları belirlenmiştir. Eratay, Tekinaslan ve Yıkış (2012), zihin engelliler sınıf öğretmenleri ile yaptıkları araştırmada benzer sonuçlar bulunmuş, görüş bildiren öğretmenlerin, MEB tarafından hazırlanarak okullara gönderilen kitapları yeterli bulmadıklarını ve öğretmenlerin kılavuz kitaplarının bulunmadığını belirttiklerini ortaya koymuşlardır.

Öneriler

Bu araştırmanın sonuçları, ülkemizdeki özel eğitim öğretmenlerinin uygulamalar sırasında BEP kaynaklı çeşitli sorunlarla karşılaştıkları düşünüldüğünde onlara etkili hizmet içi eğitim kurslarının MEB tarafından verilmesi önerilebilir. Bunun yanında özel eğitim öğretmenlerine içeriği daha fazla zenginleştirilmiş BEP hazırlama ve geliştirme eğitimlerinin öğrenim gördükleri ilgili fakültelerde sunulması sağlanabilir.

Bu çalışmada ülkemizde yapılan doktora ve yüksek lisans tez verileri incelenmiştir. Özel eğitim alanındaki öğretmenlerin sınıf içi ve sınıf dışı uygulamalar sırasında BEP kapsamında karşılaştıkları sorunların, yaşadıkları problemlerin, uygulama yöntemleri ve metotları ile ilgili daha geniş bir bilgi edinilmesi için hem ülkemizdeki hem de uluslararası bilimsel dergilerin ve özel eğitim alanında hazırlanmış uluslararası tezlerin incelenmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Çuhadar, Y. (2006). *İlköğretim okulu 1-5. sınıflarda kaynaştırma eğitimine tabi olan öğrenciler için bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili olarak sınıf öğretmenlerinin ve yöneticilerin görüşlerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Eratay, E., Tekinaslan, İ.Ç. ve Yıkılmış, A. (2012). Zihin engelliler sınıf öğretmenliğinin eğitim uygulama okulu programına ve öğretimde kullandıkları yöntemlere ilişkin görüşleri. *AIBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (12), 137-158.
- Erten, S., Kiray, S.A., & Sen-Gumus, B. (2013). Influence of scientific stories on students ideas about science and scientists. *International Journal of Education in Mathematics, Science and Technology*, 1(2), 122-137.
- Gartland, D. (2007). The documentation disconnect for students with learning disabilities: Improving access to postsecondary disability services. A report from the National Joint Committee on learning disabilities. July, 265-274.
- Güzel, N.(2014). *Kaynaştırma öğrencisi olan ilköğretim öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin yaşadıkları sorunlar (Beykoz İlçesi Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kargın, T. (2007). Eğitsel değerlendirme ve bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlama süreci. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 8 (1) 1-13.
- Kartopu, S. (2013). *Özel eğitim okullarında görev yapan görsel sanatlar dersi öğretmenlerinin mesleki sorunları*. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kuyumcu, Z. (2011). *Bireyselleştirilmiş eğitim planı (BEP) geliştirilmesi ve uygulanması sürecinde öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Özel Eğitim Ana Bilim Dalı, Ankara.
- MEB, (2000). Özel eğitim hakkında kanun hükmünde kararname ve özel eğitim hizmetleri yönetmeliği. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB, (2004). Bireyselleştirilmiş eğitim programı. Yol haritası. Ankara: 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası.
- MEB, (2013). Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Birlikte başarırız. Bütünleştirme kapsamında eğitim uygulamaları öğretmen kılavuz kitabı, Ankara.
- Öztürk, C.Ç. (2009). *Eğitim uygulama okuluna devam eden zihinsel engelli öğrencilerin öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı hakkında görüşlerinin belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Eğitim Ana Bilim Dalı, Bolu.
- Öztürk, C.Ç ve Eratay, E. (2010). *Eğitim uygulama okuluna devam eden zihinsel engelli öğrencilerin öğretmenlerinin bireyselleştirilmiş eğitim programı hakkında görüşlerinin belirlenmesi*. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi* (10), 145-159.
- Pektaş, H. (2008). *Özel eğitim programlarından ve farklı programlardan mezun öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programı kullanma durumlarının saptanması*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Özel Eğitim Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (2. Baskı). Ankara:Seçkin Yayıncılık.

- YÖK, (2007, Eylül). Eğitim fakültelerinde uygulanacak yeni programlar hakkında açıklama. Alınmıştır: https://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/aciklama_programlar/aa7bd091-9328-4df7-aafa-2b99edb6872f
- YÖK, (2015, Ağustos). Alınmıştır: Ulusal tez merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- YÖK, (2015, Nisan). Zihinsel engelliler öğretmenliği. Alınmıştır: https://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/zihin_engelliler.pdf/8ea5f597-e3b4-4713-b537-4c23f9fc3b5f

Individualized Education Programs in Teacher Practices

Şahin İdin²

Mustafa Necati Secondary School, Ankara

Extended Abstract

Introduction: Every student has different individual characteristics. In addition, some students going on ordinary education will have special needs in the education periods because of the inconvenient health conditions. These students need special education. Ministry of National Education Special Education General Directorate deal with the procedures of these students. It is tried to be guaranteed by national and international legislations that the students need special education will continue their education life. At this point, it is important to know that how and who will educate these students. As far as the studies up to now have been reviewed, it is identified that in our country some problems occur in the schools teachers serving in the process of special education practices. Generally the problems encountered in the special education processes can be summed up as teachers' knowledge inadequacy in the preparation and development processes of IEP and inability in the practices, undesired level of teachers' general competence in regard to special education... etc. (Arslantaş & others, 2010; Gartland, 2007; Öztürk & Eratay, 2010). The aim of this study is to designate the post-graduate and doctorate dissertations studies about Individualized Education Programs in teacher's practices and to analyze from various perspectives.

Method: In this study, quantitative and qualitative study methods are determined as the method. Document analysis technique has been applied in the qualitative dimension of the study (Yıldırım & Şimşek, 2011). The quantitative data collecting of the study have been obtained from the post-graduate and doctorate dissertations studies, permitted for use by the authors, in National Dissertations Centre of Higher Education Council. The qualitative data is attained by examination of the programs deemed appropriate by Higher Education Council to instruct in the universities education faculties (YÖK, 2007). In the analysis of study's quantitative data criterions are specified drawing on the tables as the numerical and percentage values. The qualitative data is formed by the analysis of post-graduate dissertations, doctorate dissertations and the decisions of Higher Education Council and Ministry of National Education with document analysis technique.

Results: In the prepared doctorate dissertations it is assigned that the dissertations are produced about home economics, psychology, sport and architecture fields except education subject titles. In the prepared post-graduate dissertations it is stated that the dissertations are produced about home economics, communication, chemistry, geography, psychology, sport, specialty in medicine, nursing, computer engineering, fine arts and architecture fields except education subject titles. Besides, it is designated that the difficulties, originating from the structure of Individualized Education Programs, that the teachers face in this process are included in these studies. In the theses analyzed it is stated that the special education teachers have difficulties in the preparation and development processes of IEP. The most study in the field of special education is about inclusive education content. Totally it is stated that %11,33 is doctorate dissertations and %88,66 is post-graduate dissertations of 247 dissertations about inclusive education.

Conclusion: It is specified that most of the prepared dissertations are at the post-graduate level and the dissertations prepared at doctorate level are increasing every year. Another result surfacing in this study is the teachers' knowledge inadequacy about IEP. It is revealed in the prepared dissertations that preparation and development of IEP is a crucial issue.

Key words: Individualized Education Programs, Special Education, Practice.

²Corresponding Author: Şahin İdin, Mustafa Necati Secondary School, Ankara, Turkey, sahinidin@hotmail.com